

Verkennd natuuronderzoek dierenambulance en hospitaal Den Haag

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor
de natuur

Definitief

Grontmij Nederland B.V.
Rotterdam, 27 november 2015

Verantwoording

Titel : Verkennend natuuronderzoek dierenambulance en hospitaal Den Haag

Subtitel : Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur

Projectnummer : 328312

Referentienummer : GM-0173756

Revisie : D1

Datum : 27 november 2015

Auteur(s) : drs. E.F. Thomassen en D. van der Veen

E-mail adres : david.vanderveen@grontmij.nl

Gecontroleerd door : S. Wessels, C.J. Jasper

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : R. Krom

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
K.P. v.d. Mandelelaan 41-43
3062 MB Rotterdam
Postbus 4381
3006 AJ Rotterdam
T +31 88 811 66 00
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Beschrijving plangebied	4
1.3	Projectomschrijving	6
2	Toetsingskader	7
1.1	Inleiding	7
1.2	Flora- en faunawet	7
1.3	Natuurbeschermingswet	8
1.4	Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)	9
1.4.1	Algemeen	9
3	Onderzoeksresultaten	10
3.1	Inventarisatie methode	10
3.1.1	Bronnenonderzoek	10
3.1.2	Verkenkend veldbezoek	10
3.2	Natuurbeschermingswet	10
3.3	Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)	10
3.4	Soortbescherming	11
3.4.1	Flora	11
3.4.2	Zoogdieren	11
3.4.3	Vogels	12
3.4.4	Vissen	13
3.4.5	Amfibieën	13
3.4.6	Reptielen	14
3.4.7	Ongewervelden	14
4	Conclusie en aanbevelingen	15
4.1	Natuurbeschermingswet	15
4.2	Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)	15
4.3	Flora- en faunawet	15
4.3.1	Flora	15
4.3.2	Zoogdieren	15
4.3.3	Vogels	15
4.3.4	Vissen	16
4.3.5	Amfibieën	16
4.3.6	Reptielen	16
4.3.7	Ongewervelden	16
4.4	Conclusies en aanbevelingen	16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Dierenambulance en -hospitaal Den Haag op het Landgoed Oosterbeek kampt met ruimtegebrek en heeft daarom de wens om de bestaande bebouwing uit te breiden en te vernieuwen. Dit past echter niet binnen het geldende bestemmingsplan. Afwijken van het bestemmingsplan is mogelijk via een omgevingsvergunning, waar een goede ruimtelijke onderbouwing aan ten grondslag ligt. In het plangebied of omgeving komen mogelijk beschermde soorten en/of gebieden voor. Grontmij is daarom gevraagd om een quickscan natuur uit te voeren om de consequenties met betrekking tot beschermde natuurwaarden in kaart te brengen.

In voorliggend verkennend natuuronderzoek wordt, op basis van bestaande informatie en een oriënterend veldbezoeken, een inschatting gemaakt van de natuurwaarden van het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving. Dit onderzoek geeft inzicht in de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, een Natuurbeschermingswet vergunning, Nee-tenzij toets Natuurnetwerk Nederland (NNN) dan wel de noodzaak tot het uitvoeren van nadere inventarisaties of effectbeoordelingen. De quickscan vormt daarmee de basis voor eventuele verdere procedures of vervolgonderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur.

1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de N44 Wassenaar - Den Haag, op het landgoed Oosterbeek (zie Figuur 1.1).

Figuur 1.1 Plangebied dierenambulance (rood omlijnd)

De bebouwing binnen het plangebied bestaat uit het hoofdgebouw in de noordelijke hoek met daar tegenover een met aarde en begroeiing bedekte bunker met een aanbouw aan de voorzijde. Daarnaast zijn aan de zuidkant nog een aantal houten dierenverblijven aanwezig. Tussen hoofdgebouw en bunker zijn de verharde toegangsweg en parkeerplaatsen gelegen. Het grootste deel van het gebied bestaat uit grasland. Het plangebied wordt omgeven door een bomenrij en watergangen. Rond bunker en hoofdgebouw, alsmede aan de zuidkant bij de houten dierenverblijven, staan een aantal volwassen bomen en lage struiken. Er is geen open water binnen het plangebied.

Hoofdgebouw, voorzijde

Hoofdgebouw, achterzijde

Aanbouw boven bunker

Weiland met rechts de bunker en overzijde de dierverblijven

Watergang naast het plangebied

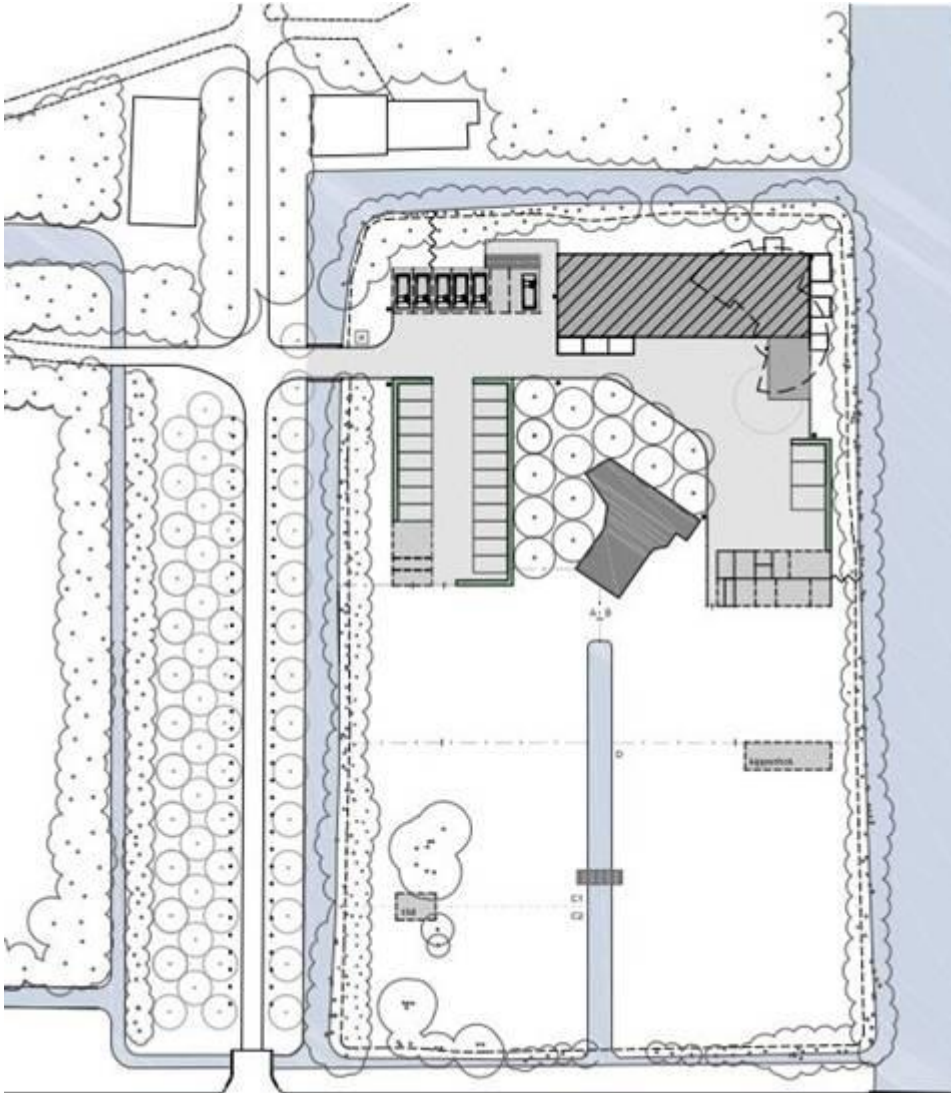

Houten dierverblijven

Figuur 1.2 Foto's plangebied

1.3 Projectomschrijving

Het project bestaat uit de sloop van de houten opstallen/verblijven en hoofdgebouw. Er wordt een nieuw hoofdgebouw met verdieping gerealiseerd. In figuur 1.3 is een voorkeursvariant weergegeven, die een totaal bebouwingsoppervlak heeft van 1096 m². Dit is de oppervlakte inclusief de bestaande bunker, die blijft bestaan. In totaal wordt circa 418 m² toegevoegd. Voor de exacte invulling van het gebied wordt verwezen naar het Structuurontwerp¹.

Figuur 1.3 Voorkeursvariant model 3, (bron: Structuurontwerp, Dierenambulance Wassenaar)

Naast uitbreiding en/of vernieuwing van de bebouwing vindt ook herinrichting van het terrein plaats. Hekken worden zoveel mogelijk verwijderd en vervangen door meer natuurlijke barrières. Niet-inheemse struiken (bamboe, rhododendrons) worden verwijderd. Een aanpassing op het ontwerp zoals te zien in figuur 1.3, is dat de sloot in het midden eruit gaat en daarvoor in de plaats een hek komt.

¹ Faro Architecten bv, februari 2015 ontwerp, Dierenambulance Wassenaar

2 Toetsingskader

1.1 Inleiding

De wet- en regelgeving voor natuur is in Nederland onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet). Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. In de Nb-wet en de Ff-wet zijn de belangrijkste bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijnen geïmplementeerd. Daarnaast zijn er ook provinciaal beschermde gebieden en soorten.

Concreet komen in de voorliggende quickscan natuur de volgende beschermingskaders aan bod:

- Flora- en faunawet;
- Natuurbeschermingswet;
- Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);

1.2 Flora- en faunawet

Ter bescherming van de Nederlandse flora en fauna is sinds 1 april 2002 de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten planten en dieren. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de oude Natuurbeschermingswet 1968. In de Flora- en faunawet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de Flora- en faunawet gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 11 en 13. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. De bescherming van de broedvogels heeft een apart beschermingsregime en zijn sinds 25 augustus 2009 onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 5 en overige soorten.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrictlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend tijdens het broedseizoen. Van een aantal soorten zijn vogelnesten en bijbehorend functionele leefgebied jaarrond beschermd en staan op de <i>'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'</i> van het ministerie van EL&I. Het betreffen broedvogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 en in bepaalde gevallen ook van de beschermingscategorie 5. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3). Bescherming van broedvogels uit categorie 5 is jaarrond van toepassing indien ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de soort lokaal zeldzaam is, als er bij een verstoring geen alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn of als het aanbieden van een alternatieve (kunstmatige) nestlocatie niet mogelijk is.

In de Quickscan wordt getoetst welke verbodsbepalingen overtreden kunnen worden bij de uitvoering van het plan. Afhankelijk van het beschermingsniveau van de soort zal voor de overtreding van de verbodsbepaling al dan niet een ontheffing aangevraagd dienen te worden en/of volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt moeten worden.

1.3 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van Natura2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Projecten die een negatieve invloed hebben op deze gebieden mogen niet uitgevoerd worden zonder vergunning.

Inzichtelijk is gemaakt of er in de omgeving van het plangebied wettelijk beschermde gebieden aanwezig zijn en/of een negatieve invloed hierop door het plan al dan niet is uit te sluiten. Als blijkt dat negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, dan zal de vervolgstap het uitvoeren van een eventueel aanvullende voortoets zijn. In de voortoets moet duidelijk worden of er een verslechteringstoets of een passende beoordeling opgesteld moet worden. Het uitvoeren van een verslechteringstoets is noodzakelijk bij negatieve effecten die met zekerheid niet significant zijn, het uitvoeren van een passende beoordeling bij negatieve effecten die (mogelijk) significant zijn.

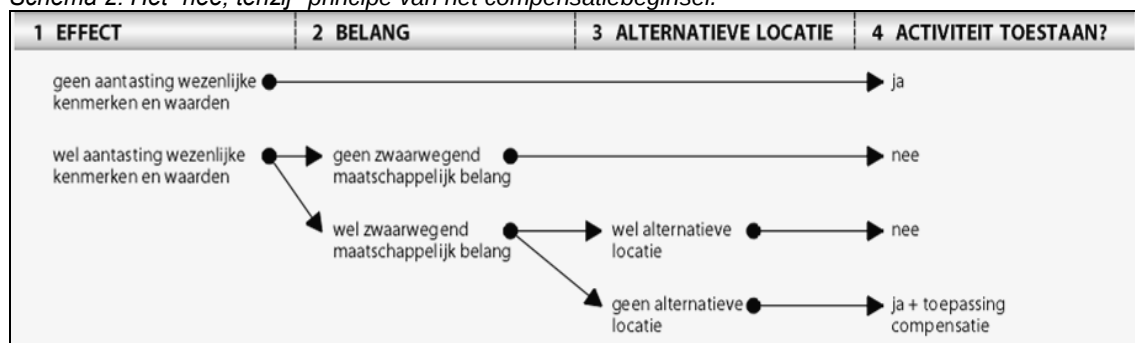
1.4 Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)

1.4.1 Algemeen

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhang van kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. De NNN is voor de provincie Zuid-Holland globaal vastgelegd in de structuurvisie, maar is exact begrensd in de verordening ruimte. In het voorliggende onderzoek is dan ook uitgegaan van de Verordening Ruimte.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “Nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de NNN uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Hoewel de saldobenadering in de Nota Ruimte is beschreven gaan de provincies hier op verschillende manieren mee om.

Schema 2: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

Dit onderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee-tenzij-toets, procedure’.

3 Onderzoeksresultaten

3.1 Inventarisatie methode

3.1.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te krijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het mogelijk voorkomen van beschermde soorten en gebieden in het plangebied en omgeving. Hierbij maken we gebruik van diverse ecologische atlassen en internetbronnen zoals zoogdieratlas.nl, raven.nl, waarneming.nl, rijksoverheid.nl, pzh.nl en de Nationale databank Flora en fauna (NDFF). De NDFF gegevens zijn overwegend uit de periode na 2000 en op het niveau van maximaal ca. 10 meter nauwkeurig. Voor de ligging van het Natuurnetwerk begrenzing is gebruikt gemaakt van de website van de Provincie. Informatie over Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten is afkomstig uit de gebiedendatabase van het ministerie van EZ.

3.1.2 Verkennend veldbezoek

Verkennde veldbezoek zijn uitgevoerd op het terrein van de dierenambulance. Dit is uitgevoerd op 2 april 2013 en 25 november 2015 door ter zake kundig ecologen van de Grontmij. Het doel van het verkennende veldbezoek is het onderzoeksgebied te beoordelen op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten.

Door de informatie uit het bronnenonderzoek te combineren met informatie uit het veldbezoek ontstaat een goed beeld van het actueel c.q. potentieel voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

3.2 Natuurbeschermingswet

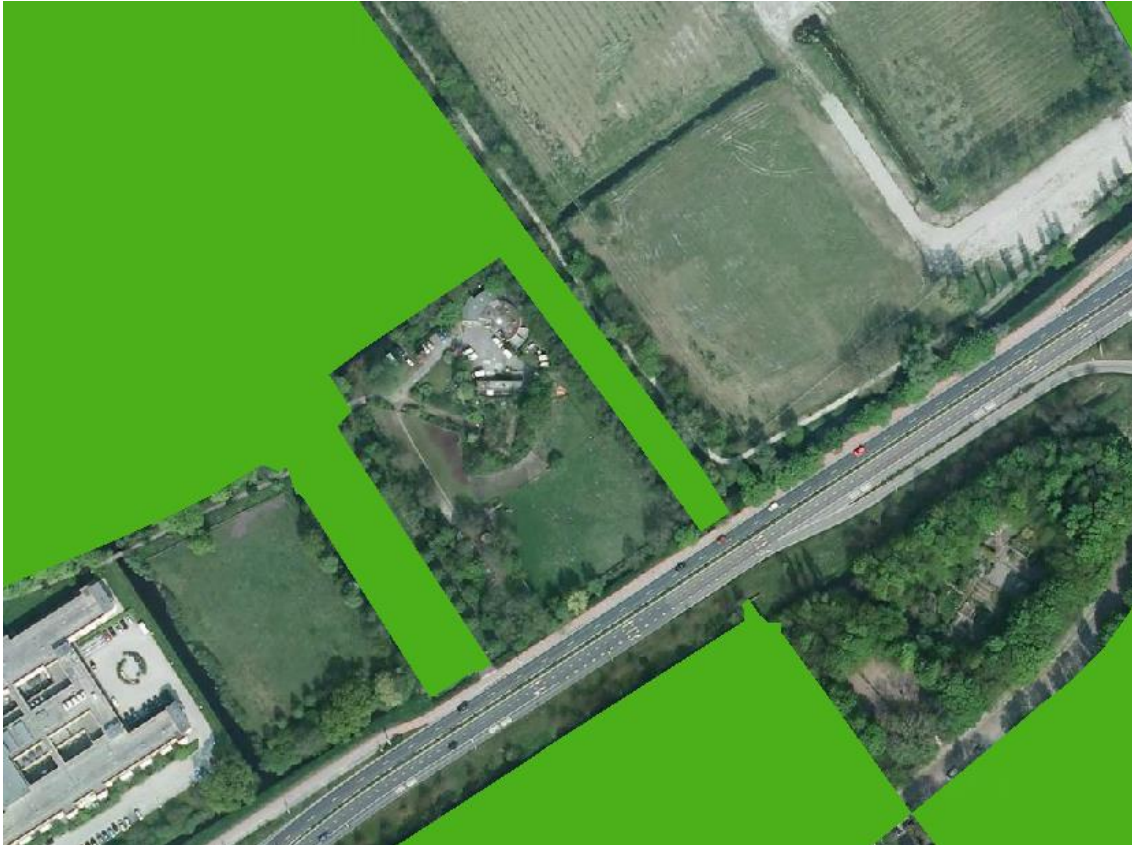
Inventarisatie

Uit raadpleging van de gebiedendatabase van het ministerie van EZ (bereikt via www.rijksoverheid.nl) blijkt dat er geen Natura 2000-gebieden of Beschermde Natuurmonumenten in de omgeving van het plangebied zijn gelegen binnen het mogelijke beïnvloedingsgebied van het project (maximaal enkele honderden meters). Natura 2000-gebied Meijendel en Berkheide is het dichtstbijzijnde Nb-wet gebied en ligt op ca. 1,5 km. Ook zijn er geen ecologische relaties tussen het plangebied en de beschermingsgebieden. Verdere toetsing aan de Natuurbeschermingswet is dan ook niet aan de orde.

3.3 Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)

Inventarisatie

Uit de NNN-kaart van de provincie Zuid-Holland blijkt dat het terrein van de dierenambulance wordt omgeven door begrensde NNN; het terrein zelf is echter geen onderdeel van de NNN (zie Figuur 3.1).

Figuur 3.1 NNN begrenzing (groen) ter hoogte van het plangebied. Bron: provincie Zuid-Holland)

Effecten

Er vinden geen werkzaamheden plaats binnen het NNN. Aangezien het NNN geen externe werking kent, hoeft er niet nader getoetst te worden op effecten. Aangezien het gebruik van het terrein niet wezenlijk verandert, zijn er ook geen permanente effecten te verwachten.

Toetsing aan nee, tenzij...-principe

Op basis van het bovenstaande is nadere toetsing aan het Nee, tenzij ...principe niet noodzakelijk. Het NNN-beleid leidt niet tot belemmeringen voor de voorgenomen activiteit.

3.4 Soortbescherming

3.4.1 Flora

Bronnenonderzoek en verkennend veldbezoek

Er zijn in de beschikbare bronnen geen aanwijzingen gevonden voor het voorkomen binnen het plangebied van beschermde plantensoorten.

De omstandigheden binnen het plangebied bieden geen geschikte groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten. Het terrein is overwegend intensief in gebruik als weiland voor de dieren of bebouwd. Ook de oevers van de watergangen rond het terrein bieden weinig potentie voor kritische plantensoorten; de oevers zijn deels sterk beschaduwd door bomen. Bovendien blijven de oevers in de plansituatie behouden.

Toetsing Flora- en faunawet

Er komen binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten voor, ook bevat het plangebied geen geschikt biotoop. Een vervolgpcedure (nader onderzoek, ontheffing, maatregelen) is niet noodzakelijk.

3.4.2 Zoogdieren

Bronnenonderzoek en verkennend veldbezoek

Uit beschikbare gegevens blijkt dat in en direct rondom het plangebied de watervleermuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen zijn.

Het betreft losse waarnemingen met een bat-detector; er zijn geen aanwijzingen voor aanwezigheid van verblijfplaatsen. Uit het veldbezoek blijkt dat de te slopen gebouwen, opstallen en dierverblijven geen potentie hebben voor vleermuizen door ontbreken van geschikte holtes, pannendaken en andere potentiële verblijfplaatsen. Het hoofdgebouw heeft wel spouwgoten (fig. 3.4.2), maar vormen geen toegang tot de spouw, omdat deze te smal ($< 0,8$ cm) zijn voor vleermuizen. Bovendien is het gebouw in het algemeen te laag (ca. 2,5 meter vanaf de grond) voor vleermuizen.

De bunker heeft in beginsel wel potentie (als winterverblijf). Bovendien worden hier gevangen vleermuizen uitgezet. De bunker blijft in de voorgenomen plansituatie behouden. In de nabije omgeving, maar ruim buiten het plangebied, liggen meer bunkers. Deze zijn wel in gebruik als winterverblijven van vleermuizen. De bomen die mogelijk gekapt worden zijn ook onderzocht op potentiële vleermuis en eekhoorn verblijfplaatsen (zoals holten en scheuren) en mogelijke eekhoornnesten. Er zijn geen holtes of scheuren en geen eekhoornnesten aangetroffen in de mogelijk te kappen bomen in het plangebied.

Naast de vleermuizen zijn er in de beschikbare bronnen geen waarnemingen van (beschermde) zoogdieren binnen het plangebied. In de nabije omgeving zijn waarnemingen bekend van konijn, egel, mol, ree (allen Tabel 1 Ff-wet) en eekhoorn (Tabel 2 Ff-wet). Binnen het plangebied is geschikt biotoop voor egel, mol en eventueel eekhoorn aanwezig. Daarnaast kunnen algemene soorten (Tabel 1 Ff-wet) als huismuis, bosmuis, rosse woelmuis en veldmuis binnen het plangebied voorkomen.

Toetsing Flora- en faunawet

Er zijn geen aanwijzingen voor aanwezigheid van vleermuisverblijven in (te slopen) gebouwen binnen het plangebied. De te slopen gebouwen hebben ook geen potentie voor vleermuisverblijven. Directe effecten op verblijfplaatsen zijn dan ook uitgesloten. Voorts blijft het gebruik van het terrein ongeveer gelijk na de voorgenomen activiteit en zal deze door een meer natuurlijke inrichting alleen maar geschikter worden als foerageergebied voor vleermuizen.

De overige zoogdiersoorten die binnen het plangebied (kunnen) voorkomen, zijn soorten van Tabel 2 (eekhoorn) of 1 (overige soorten) van de Ff-wet. Voor soorten van Tabel 1 geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Ff-wet, maar is wel de zorgplicht van toepassing. Aangezien er geen bomen gekapt worden, zijn effecten op de eekhoorn uitgesloten. Wel zal tijdens de kap en sloop hiermee rekening gehouden moeten worden door bij daglicht te werken. Een vervolgpcedure (nader onderzoek, ontheffing, maatregelen) is niet noodzakelijk.

Figuur 3.4.2, smalle spouwgoten in het hoofdgebouw

3.4.3 Vogels

Bronnenonderzoek en verkennend veldbezoek

Uit bronnenonderzoek blijkt dat er binnen het plangebied en in de directe omgeving een groot aantal vogelsoorten voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn echter binnen het plangebied voor slechts een klein deel hiervan geschikte omstandigheden om tot broeden te komen geconstateerd. Het betreft algemene vogelsoorten van bos, struweel en bebouwd gebied met nesten die niet jaarrond beschermd zijn, zoals merel, houtduif, scholekster, ekster en roodborst. Voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (zoals spechten en diverse roofvogelsoorten) ontbreken geschikte omstandigheden, zoals voldoende rust of oude bomen met gaten/geschikte gebouwen.

Een opgehangen roofvogelkast (fig. 3.4.3) in een boom bovenop de bunker bevat geen jaarrond beschermde vogelnesten en blijft tevens behouden binnen de voorgenomen ontwikkelingen.

Toetsing Flora- en faunawet

Alle vogels genieten bescherming onder Ff-wet en verstoring van broedende vogels en broedsel is dan ook niet toegestaan. Verstoring van broedvogels treedt op wanneer er tijdens de broedperiode werkzaamheden plaatsvinden waardoor broedgevallen worden verstoord, zoals vergraven van terrein, sloop of kap. Het broedseizoen is per soort verschillend. Globaal gaat het om de periode van half maart tot half juli. Effecten in het kader van de Ff-wet kunnen dan ook voorkomen worden door dergelijke werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Aangezien er geen jaarrond beschermde nesten voorkomen binnen het plangebied, worden effecten op die manier voorkomen.

Een vervolgpcedure (nader onderzoek, ontheffing, maatregelen) is niet noodzakelijk.

Figuur 3.4.2, roofvogelkast bovenop de bunker

3.4.4 Vissen

Literatuurstudie en verkennend veldbezoek

In het plangebied (binnen het werkgebied) is geen open water en dus geen geschikt biotoop aanwezig. Aan de watergangen rondom het plangebied vinden geen wijzigingen plaats als onderdeel van de voorliggende planontwikkeling.

Toetsing Flora- en faunawet

Er zijn geen vissen aanwezig binnen het plangebied. Effecten kunnen dan ook uitgesloten worden. Een vervolgpcedure (nader onderzoek, ontheffing, maatregelen) is niet noodzakelijk.

3.4.5 Amfibieën

Literatuurstudie en verkennend veldbezoek

Er is binnen het plangebied geen open water aanwezig, en dus geen (daadwerkelijk of potentieel) voortplantingsbiotoop. Uit de nabije omgeving zijn waarnemingen bekend van kleine watersalamander en gewone pad. Voor deze soorten is binnen het plangebied potentieel overwinteringsgebied in de vorm van struiken met een strooisellaag. Van streng beschermde soorten zoals de rugstreeppad, die in de regio wel voorkomt, zijn uit de directe omgeving (binnen ca. 1,5 km) van het plangebied geen waarnemingen bekend.

Toetsing Flora- en faunawet

De enige amfibieënsoorten waarvoor enige potentie in de vorm van overwinteringsbiotoop aanwezig is binnen het plangebied, zoals gewone pad, zijn algemene soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Ff-wet. Dit biotoop kan bij de aanlegwerkzaamheden aangetast worden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Ff-wet. De zorgplicht is wel van toepassing. Een vervolgpcedure (nader onderzoek, ontheffing, maatregelen) is niet noodzakelijk.

3.4.6 Reptielen

Literatuurstudie en verkennend veldbezoek

Uit bronnenonderzoek blijkt dat er geen reptielen binnen het plangebied of in de directe omgeving voorkomen, met uitzondering van de zandhagedis en deze is beperkt tot het duingebied. Geschikt biotoop voor zandhagedis of andere reptielen (bv broeihopen, zonrijke watergangen) ontbreekt in het plangebied.

Toetsing Flora- en faunawet

Er komen geen reptielen en/of geschikt biotoop voor binnen het plangebied of in de directe omgeving. Effecten in het kader van de Ff-wet zijn dan uitgesloten. Een vervolgprocedure (nader onderzoek, ontheffing, maatregelen) is niet noodzakelijk.

3.4.7 Ongewervelden

Literatuurstudie en verkennend veldbezoek

Uit bronnenonderzoek blijkt dat er binnen het plangebied en in de directe omgeving geen waarnemingen van soorten ongewervelden van Tabel 1/2/3 van de Ff-wet zijn. Voor dergelijke soorten ontbreken binnen het plangebied ook geschikte omstandigheden, zoals schrale, kruidenrijke vegetaties voor dagvlinders en open water voor libellen, behaarde en kale rode bosmier komen wel beide in de omgeving voor. In het plangebied zijn ook geen nesten van rode bosmieren aangetroffen. Ook ontbreekt geschikt biotoop in de vorm van open bos of bosranden.

Toetsing Flora- en faunawet

Er komen geen beschermde soorten ongewervelden en/of geschikt biotoop voor binnen het plangebied of in de directe omgeving. Effecten in het kader van de Ff-wet zijn dan uitgesloten. Een vervolgprocedure (nader onderzoek, ontheffing, maatregelen) is niet noodzakelijk.

Tabel 3.1 Beschermde soorten waargenomen in het plangebied en omgeving en soorten die mogelijk in het gebied voorkomen op grond van habitatgeschiktheid.

Soorten	Soortgroep	Voorkomen vastgesteld?	Geschikt habitat aanwezig?	Vaste verblijfplaatsen	Tabel Flora- en faunawet
Algemene broedvogelsoorten zoals merel, houtduif etc.	Vogels	ja	ja	nee	Categorie overige soorten
Watervleermuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	ja	ja	nee	Ff-wet Tabel 3
Algemene zoogdiersoorten als egel, ree etc.			ja	nee	Ff-wet, T1

4 Conclusie en aanbevelingen

4.1 Natuurbeschermingswet

Er bevinden zich geen N2000-gebieden en/of Beschermd Natuurmonumenten binnen de invloedssfeer van de activiteiten van het plangebied. Een vervolgpcedure is dan ook niet noodzakelijk.

4.2 Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS)

Het plangebied grenst aan, maar bevindt zich niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Externe werking is niet aan de orde, maar aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden is gezien de geplande ontwikkeling en het toekomstige gebruik (gelijk aan huidig) ook uitgesloten. Een vervolgpcedure is niet noodzakelijk.

4.3 Flora- en faunawet

4.3.1 Flora

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat er geen planten binnen het plangebied (kunnen) voorkomen, die beschermd zijn onder Flora- en faunawet Tabel 1, 2 of 3. Ook is geen geschikt biotoop aanwezig. Effecten in het kader van de Ff-wet kunnen uitgesloten worden en er is geen vervolgpcedure (nader onderzoek, ontheffingsaanvraag, maatregelen) noodzakelijk.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er voldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er zijn daarom geen aanvullende veldbezoeken nodig.

4.3.2 Zoogdieren

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat er vleermuizen binnen het plangebied voorkomen, die beschermd zijn onder Flora- en faunawet Tabel 3. De soorten ruige en gewone dwergvleermuis en watervleermuis gebruiken het gebied als foerageergebied. De eekhoorn (Flora- en faunawet Tabel 2) kan de randen van het plangebied gebruiken om te migreren. Als de werkzaamheden bij daglicht worden uitgevoerd, kan verstoring als gevolg van de uitvoering van het voorliggende project worden uitgesloten.

Daarnaast komen er algemene zoogdiersoorten voor die vallen onder beschermingsregime van Tabel 1 Ff-wet. Deze soorten kunnen bij aanlegwerkzaamheden verstoord worden. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke ingrepen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden in de directe omgeving en na afronding van het project ontstaat tenminste een vergelijkbaar geschikt biotoop. Vanwege de zorgplicht dient ook met deze soorten rekening gehouden te worden bij de uitvoering van de werkzaamheden. Er is geen vervolgpcedure (nader onderzoek, ontheffingsaanvraag) noodzakelijk.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er voldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er zijn daarom geen aanvullende veldbezoeken nodig.

4.3.3 Vogels

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat er binnen het plangebied vogelsoorten voorkomen waarvan het nest en functioneel leefgebied uitsluitend tijdens het broedseizoen zijn beschermd (bomen en/of gebouw gebonden). Eventuele verstoringe werkzaamheden dienen uitsluitend buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd om verstoring van nesten en broedsels te

voorkomen. Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er voldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er zijn daarom geen aanvullende veldbezoeken nodig.

4.3.4 *Vissen*

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat er geen vissen binnen het plangebied (kunnen) voorkomen, die beschermd zijn onder Flora- en faunawet Tabel 1, 2 of 3. Er is geen vervolgpprocedure (nader onderzoek, ontheffingsaanvraag, maatregelen) noodzakelijk.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er voldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er zijn daarom geen aanvullende veldbezoeken nodig.

4.3.5 *Amfibieën*

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat er geen amfibieën binnen het plangebied (kunnen) voorkomen, die beschermd zijn onder Flora- en faunawet Tabel 2 of 3. Mogelijk komen wel soorten van Tabel 1 voor (overwinteringsbiotoop gewone pad en kleine watersalamander). Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke ingrepen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Vanwege de zorgplicht dient ook met deze soorten wel rekening gehouden te worden bij de uitvoering van de werkzaamheden. Er is geen vervolgpprocedure (nader onderzoek, ontheffingsaanvraag, ontheffingsaanvraag, maatregelen) noodzakelijk.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er voldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er zijn daarom geen aanvullende veldbezoeken nodig.

4.3.6 *Reptielen*

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat er geen reptielen binnen het plangebied (kunnen) voorkomen. Effecten in het kader van de Ff-wet zijn dan ook uitgesloten. Er is geen vervolgpprocedure (nader onderzoek, ontheffingsaanvraag, ontheffingsaanvraag, maatregelen) noodzakelijk.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er voldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er zijn daarom geen aanvullende veldbezoeken nodig.

4.3.7 *Ongewervelden*

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat er geen ongewervelden binnen het plangebied (kunnen) voorkomen, die beschermd zijn onder Flora- en faunawet Tabel 1, 2 of 3 en die mogelijk bij de uitvoering van het project worden verstoord. Er is geen vervolgpprocedure (nader onderzoek, ontheffingsaanvraag, maatregelen) noodzakelijk.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er voldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er zijn daarom geen aanvullende veldbezoeken nodig.

4.4 **Conclusies en aanbevelingen**

- Om verstoring van broedvogels te voorkomen, dienen verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden.
- Om verstoring van foeragerende vleermuizen en migrerende eekhoorns te voorkomen, dienen verstorende werkzaamheden bij daglicht plaats te vinden.
- Nader onderzoek en/of een ontheffingsaanvragen (Ff-wet, Nb-wet) zijn niet noodzakelijk.